

Inhoudsopgave werkverslag 2006 Rotterdams Milieucentrum

Inleidend	2
1. Het Rotterdams Milieucentrum	4
1.1 Verzelfstandigd	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Organisatiestructuur	5
1.4 Positie van het Rotterdams Milieucentrum	5
1.5 Rotterdamse groepen	5
1.6 Personeel	6
2. Groepenondersteuning	7
2. Groepenondersteuning	7
2.1 Vademecum	7
2.2 Groepensubsidies	7
3. Communicatie	8
3.1 Internet	8
3.2 De Groene Agenda	8
3.3 Rotterdamse Milieucourant	8
4. Campagnes en activiteiten	8
4.1 Ieders lucht	8
4.2 Greenport conference	9
4.3 Noordrand	9
4.4 Groene conferentie	10
4.5 Groenpunt	11
4.6 Wandelpaden	11
4.7 De Groene4daagse	11
4.8 MilieuDivers	11
4.9 Natuur in Kaart	12
4.10 Studio Hergebruik	12
5. Landelijke samenwerking	13

Inleidend

Het Milieucentrum Rotterdam was 11 jaar onderdeel van de Zuid Hollandse Milieufederatie. 19 juni 2003 wordt het Rotterdams Milieucentrum (RMC) zelfstandig en als stichting ingeschreven in het stichtingsregister. Het milieucentrum verhuist april 2003 van het monumentale pand van de Milieufederatie aan het G.W. Burgerplein naar haar nieuwe kantoor aan de Coolsingel 57. Een voormalig bankgebouw recht tegenover het stadhuis.

RMC directeur Emile van Rinsum gaat op 15 januari 2003 samen met twee collega's aan de slag om in samenwerking met het bestuur van de stichting (in oprichting) en de milieufederatie de verzelfstandiging te realiseren. De officiële opening op 19 juni 2003 wordt verricht door wethouder Lucas Bolsius waarna een debat over de luchtkwaliteit plaatsvindt onder de titel 'Ieder Lucht!'.

In de jaren 2003 tot en met 2006 profileert het milieucentrum zich als actieve club die opkomt voor de stadsnatuur en het milieu. Er komen twee nieuwe websites www.milieucentrum.rotterdam.nl, www.degroeneagenda.nl. In 2006 starten drie 'subwebsites' www.groene4daagse.nl, www.natuurinkaart.nl en www.atalantajongeren.nl.

De maandelijks groene evenementenkalender 'de groene agenda' veranderd in de loop der jaren van uiterlijk. De oplage wordt verhoogd en is intussen op ruim 100 afhaalpunten in de gehele Rijnmond gratis verkrijgbaar. De contacten met de ruim zestig achterbangroepen zijn en blijven voor het milieucentrum het belangrijkste. De contacten worden in de periode van haar nieuwe bestaan weer aangehaald en het RMC neemt ook zelf veel initiatieven op het gebied van luchtkwaliteit, ruimtelijke ordening, groene evenementen en stadsnatuur, veelal in samenwerking met Rotterdamse groepen maar ook zelfstandig.

Het centrum brengt een aantal maal gevraagde en ongevraagde adviezen uit aan het Rotterdamse gemeentebestuur. Een van de opvallendste adviezen over luchtkwaliteit werd op woensdag 16 juni 2004 aan de raadscommissie milieu gepresenteerd, het kwam tot stand in samenwerking met de stichting de Noordzee en bevatte een aantal concrete voorstellen om de luchtkwaliteit in Rotterdam te verbeteren waarvan een deel in 2005 ook is terug te vinden in het Rotterdamse Aanpak Luchtkwaliteit. Ook adviseerde het milieucentrum over het groenplan voor Rotterdam (september 2004).

De prioriteiten van het Rotterdamse gemeentebestuur lagen de afgelopen jaren niet echt bij natuur en milieu. Toch bleef het milieucentrum in goed contact met het bestuur van de stad. Het directe contact met de toenmalig wethouder Milieu Wim van Sluis was sporadisch. De 'wethoudersbijeenkomsten' zoals in voorgaande jaren vonden de afgelopen vier jaar niet plaats. Wel opende de milieuwethouder de 'Greenport conference' op 4 maart 2005 en wisten wij hem enthousiast te maken voor het project 'MilieuDivers' dat zich richt op jongeren en allochtonen.

Het contact met wethouder Lucas Bolsius (buitenruimte en ROTEB) kwam beter uit de verf. Hij opende ons nieuwe centrum, was aanwezig op de eerste groene conferentie in 2004. Het milieucentrum organiseerde in september 2004 in samenwerking met de wethouder en zijn ambtenaren een bijeenkomst over het Groenplan voor Rotterdam.

De opheffing van het bureau Milieubeleid van gemeentewerken liet een soort 'leegte' achter. De DCMR milieudienst Rijnmond nam per 1 januari 2004 de taken over van deze gemeentelijke milieubeleidsafdeling. De burger, lokale miliegroepen maar ook (deel)raadsleden moesten vaak de weg naar de DCMR milieudienst Rijnmond nog vinden. Voor veel burgers, lokale miliegroepen en (deel)raadsleden was de gang naar het RMC gemakkelijker dan dat naar de DCMR.

Tussen 2004 en 2006 ontwikkelde het milieucentrum als een van de eerste (lokale) milieuorganisaties beleid gericht op de participatie van jongeren en allochtonen in natuur en milieu. Zeker in een stad als Rotterdam waar een groot deel van de bevolking bestaat uit allochtonen en jongeren is het betrekken van deze groepen van groot belang. Eerst op vrijwillige basis en vanaf 15 oktober 2005 als betaalde kracht zet milieukundige Mohamed Hacene zich in voor het project MilieuDivers. Het wordt een slijtageslag om financiering voor de activiteiten rond te krijgen. Maar uiteindelijk lukt het om eind 2005 van zowel de provincie Zuid Holland (het project is onderdeel van het door het IVN geïnitieerde provincie brede project Kleurenkapitaal), de gemeente Rotterdam en een viertal deelgemeenten een

werkbaar budget bij elkaar te krijgen om in 2006 verder te gaan met MilieuDivers. Eind 2006 kreeg de bijdrage aan het MilieuDivers een structureel karakter middels een motie in de begrotingsraad. In de loop van 2006 werden een groot aantal activiteiten georganiseerd. Media 2006 presenteerde het RMC MilieuDivers en haar plannen voor de toekomst in een kleurrijk en met veel foto's omlijst projectplan.

Een project dat in 2005 nog volop in de steigers stond kwam in 2006 in volle bloei. 'Natuur in Kaart' ging in 2003 bijna ter ziele omdat Sport en Recreatie (Natuur en Milieueducatie) haar medewerking aan het project staakte. Zo'n 170 natuurvrijwilligers kwamen hierdoor in de kou te staan. Een groep bij het project betrokken vrijwilligers vroeg medio 2005 het Milieucentrum om ondersteuning bij het zoeken naar fondsen. In samenwerking met bureau Stadsnatuur Rotterdam (momenteel bSR ecologisch advies) lukte het om in de tweede helft van 2005 fondsen en subsidies bij elkaar te krijgen om begin 2006 weer met de eerste natuurcursussen van start te kunnen gaan. Formeel valt Natuur in Kaart nu onder de vleugels van het RMC maar de samenwerking met Bureau Stadsnatuur blijft hierbij uitgangspunt.

De Earthships in 2003 en 2004 nog volop in de belangstelling verdwenen in 2005 en 2006 tijdelijk uit beeld. Wel bleven we de ontwikkelingen rond deze natuurlijke manier van bouwen (met afval - en natuurlijk materiaal) op de voet volgen en in contact met onze achterbangroepen Owaze en 2012 architecten, die overigens vrolijk verder gingen met de ontwikkeling van diverse projecten, cursussen, workshops en werkreizen naar plekken waar men met natuurlijk bouwen aan de slag is gegaan in Europa. De planontwikkeling van 'Earthship Rotterdam' als Milieucentrum en hoofdvestiging van het RMC zat er in 2005 en 2006 niet in. We stopten het plan in de ijskast. Het idee van een bezoekerscentrum in een Earthship wordt in 2007 weer opgepakt. Temeer ook omdat deze klimaat neutrale manier van bouwen weer volop in de belangstelling staat.

Wat in de loop van 2006 duidelijk werd is dat het milieucentrum niet op een parttime betaalde kracht kan draaien. Door gemeentelijke diensten, bewoners(organisaties), achterbangroepen de media en de politiek maar ook steeds vaker door landelijke natuur – en milieuorganisaties wordt te veel en vaak een beroep gedaan op het RMC om met een dergelijk minimale bezetting te blijven werken. Het RMC heeft de uitstraling en de taak van een volwaardig grootstedelijk milieucentrum zoals deze ook in de drie andere grote steden functioneert. Het verschil is wel dat er bij deze collega milieucentra tussen de zes en tien medewerkers aan de slag zijn die verschillende beleidsterreinen bedienen. Bij het milieucentrum in Rotterdam doen we het met 32 uur 'all in'.

We zijn dan ook blij dat de raadsfracties van de PvdA, GroenLinks en het CDA het initiatief namen om middels een motie in de begrotingsraad van november 2006 de situatie van het milieucentrum te verbeteren. Het college werd verzocht het budget van het milieucentrum met € 150.000 op te hogen.

Rotterdam. 15 januari 2007

Emile van Rinsum (directeur van het Rotterdams Milieucentrum)

1. Het Rotterdams Milieucentrum

1.1 Verzelfstandigd

De Milieufederatie biedt tot juni 2003 met haar 'project milieucentrum' ruim 11 jaar lang specifieke ondersteuning aan de Rotterdamse natuur – en milieugroepen. Het doel van deze activiteit was gericht op het versterken van de Rotterdamse Milieubeweging door ondersteuning, coördinatie en het oprichten van lokale natuur – en milieugroepen.

De milieufederatie besluit tot de verzelfstandiging van het project 'Milieucentrum Rotterdam' omdat haar andere activiteiten primair gericht zijn op beleidsbeïnvloeding op regionaal, provinciaal en landelijk niveau. De federatie heeft ook geen organisatorische binding met de andere centra of gelijksoortige organisaties in de provincie zoals het Haagse milieucentrum. Het bestuur van de Zuid Hollandse Milieufederatie besluit eind 2000 de activiteit 'Milieucentrum Rotterdam' te stoppen. Omdat het project een belangrijke rol vervult voor de natuur – en milieugroeperingen in Rotterdam wordt besloten het project te verzelfstandigen.

Een andere belangrijke reden was dat bij een zelfstandig milieucentrum de Rotterdamse achterban een grotere betrokkenheid bij het Milieucentrum zou kunnen hebben. Groepen kunnen directer betrokken worden bij het bepalen van het beleid van het Milieucentrum en meer verantwoordelijkheid nemen voor het beleid van hun centrum. Het milieucentrum kan zich als zelfstandige organisatie meer profileren vanuit een eigen identiteit en samen met de Rotterdamse groepen haar eigen beleid bepalen.

Ook kunnen externen, zoals de gemeente Rotterdam zich direct richten tot het Milieucentrum en ontstaat er een duidelijk aanspreekpunt voor Rotterdamse natuur – en milieuzaken.

De prioriteitsstelling bij het zelfstandige Milieucentrum kan anders komen te liggen dan toen het nog onderdeel was van de Zuid-Hollandse Milieufederatie die haar afwegingen immers op regionaal – en provinciaal niveau maakt. Voor het zelfstandige Rotterdamse milieucentrum zal echter het belang van inwoners van Rotterdam en de mening van de lokale natuur – en milieugroepen richtinggevend zijn.

1.2 Doelstelling

De stichting Rotterdams Milieucentrum heeft tot doel:

Het stimuleren van en het streven naar een duurzame samenleving waarin recht wordt gedaan aan de belangrijke betekenis van natuur en milieu en het bevorderen van een goede leefomgeving in en in de omgeving van Rotterdam.

De stichting tracht deze doelen te bereiken door:

'Het verlenen van inhoudelijke en organisatorische ondersteuning aan groepen en organisaties die zich inzetten voor en/of een bijdrage leveren aan een natuurbewuste, milieubewuste en duurzame samenleving en die een goede en duurzame leefomgeving nastreven in en in de omgeving van Rotterdam;

Het initiëren, opzetten en (doen) uitvoeren, coördineren en/of begeleiden van één of meer projecten en één of meer acties, evenementen en activiteiten die aan het bereiken van de doelstelling van de stichting een bijdrage kunnen bieden;

Het geven van voorlichting, het verstrekken van informatie zowel aan een breed publiek als aan specifieke doelgroepen;

Het geven van advies aan specifieke doelgroepen, (gemeentelijke) overheden en individuen;

Het leggen en onderhouden van contacten en samenwerken met derden (waaronder overheden en semi-overheden) indien en voor zover dat voor de stichting zinvol kan zijn en een bijdrage kan leveren aan het bereiken van de doelstelling van de stichting;'

1.3 Organisatiestructuur

Het bestuur is het hoogste orgaan van de stichting. Het bestuur wordt bijgestaan door de deelnemersraad. Deze raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van Rotterdamse natuur – en milieugroepen en kan conform de statuten van de stichting een aantal bestuursleden voordragen en het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies voorzien. Het bestuur kiest uit haar midden een dagelijks bestuur bestaande uit de voorzitter, secretaris en penningmeester. Dit driemanschap is verantwoordelijk voor het dagelijkse bestuur van de stichting en het dagelijkse reilen en zeilen. Een aantal bevoegdheden aangaande het dagelijkse bestuur zijn overgedragen aan de directeur. De uitvoering is in handen van de directeur.

Het bestuur bestond in 2006 uit: *Crista Vonkeman* (voorzitter), *Patrick van Klink* (secretaris), *Taco Schmidt* (penningmeester), *Huib Poortman* (lid), *Rob Lathouwers* (lid).

1.4 Positie van het Rotterdams Milieucentrum

Het zelfstandige Rotterdams Milieucentrum is een ondersteunende en faciliterende organisatie voor Rotterdamse natuur – en milieugroepen en zet hen aan tot samenwerking, overleg, kennisuitwisseling en – overdracht. Het RMC biedt Rotterdamse natuur – en milieugroepen financiële en organisatorische middelen aan om hun werk zo optimaal mogelijk te kunnen doen. Het Milieucentrum is een van de (gemeentelijke-)overheid onafhankelijke en een voor groepen laagdrempelige en toegankelijke organisatie.

Het centrum kan, als organisator van de samenwerking en daarmee van gezamenlijke standpunten de woordvoerder zijn namens de natuur– en milieugroepen of namens hen optreden in overlegsituaties met 'externen'. Daarnaast vervult het Rotterdams Milieucentrum een publieksfunctie en draagt haar streven naar een natuur- en milieuvriendelijk en duurzaam Rotterdam uit aan een breed publiek middels publicaties, activiteiten en evenementen.

1.5 Rotterdamse groepen

De 'Rotterdamse groepen' die tot de achterban van het Rotterdams Milieucentrum kunnen worden gerekend zijn een aantal kleine en grote organisaties waarin duizenden Rotterdammers actief zijn.

Organisaties die zich manifesteren op het gebied van natuurbehoud, milieuthema's, duurzaamheid, ecologisch tuinieren, directe milieubelangbehartiging op wijk –, deelgemeente - of stadsniveau maar ook lokale afdelingen van landelijke natuur– en milieugroepen en kleinschalige op de wijk gerichte natuur – of ecoteams. De achterban is dus een breed geschakeerde groep die zich met een breed spectrum aan onderwerpen bezighoudt.

De Rotterdamse Natuur – en milieugroepen die aangesloten zijn bij het Rotterdams Milieucentrum zijn (in willekeurige volgorde):

1. De Bomenridders
2. Stichting Ark
3. KNNV Rotterdam
4. Groenpunt (samenwerking IVN, NIVON, RMC, SenR, st. Ark, RbVV, SLR)
5. Recyclicity / 2012 Architecten
6. Studio Hergebruik
7. Stichting Owaze
8. Zweth Kandelaar Front
9. Werkgroep Woonmilieu Provenierswijk
10. Weidevogelgroep Schieveen
11. Vogelklas Karel Schot
12. Vogelopvangcentrum de Houtsnip
13. Vogel, vleermuis en vlinderwerkgroep Noordrand
14. Vereniging Natuur en Milieubescherming Noordrand
15. Ambrosiusgilde Rotterdam
16. Arboretum Hoogvliet

17. Arboretum Trompenburg
18. Bewoners Tegen Vliegtuigoverlast BTV
19. Botanische Tuin Kralingen
20. Natuur in Kaart
21. Bewonerorganisatie Cool, werkgroep wijktuinen
22. Dierenbescherming Rijnmond
23. Egelopvang Odilia
24. Werkgroep Eschpolder
25. Fietzersbond, afd. Rotterdam
26. Werkgroep Gehavend Rotterdam
27. Stichting Gezond Overschie
28. Greenpeace regio Rijnmond
29. Vereniging Tegen Milieubederf
30. Stichting Milieu Dichterbij
31. IVN Rotterdam
32. Werkgroep Kerk en Milieu
33. Stichting Landschapsonderhoud Rotterdam
34. Milieudefensie, afdeling Rotterdam
35. Natuurpad Hillesluis
36. Moeras IJscclubstraat
37. NIVON Rotterdam
38. Aktiegroep Het Oude Westen
39. Ecoteam Insulinde
40. Wijkorgaan Stadsdriehoek, wijktuinengroep
41. Stichting Natuurlijk Zuiderpark
42. Werkgroep Rotterdams wandelpadennetwerk
43. Tunesisch Forum/Arabische Milieucademie
44. Werkgroep MilieuDivers
45. Stichting So Mi Tan
46. De Speeldernis, natuurspeeltuin
47. Stichting Behoud Zestienhovensepark
48. Rotterdamse Duurzaamheidsclub
49. Samenwerkende Bewonersorganisaties Schiebroek
50. VTV Tuinderslust
51. Wereld Natuurfonds, regio Rotterdam
52. Rotterdamse Bond van Volkstuinders/RBVV
53. Stichting SCRAP
54. Stichting Rotte-Verband
55. Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik
56. Wijknatuurteam Alexanderpolder
57. Wijktuinengroep Ommoord
58. PIW Kralingen
59. 3VO Rotterdam
60. Anti Bulderbaan Comité
61. ROVER Vereniging van Reizigers Openbaar Vervoer (afd. Rotterdam e.o.)

1.6 Personeel

Bij de start van het Milieucentrum in 2003 had het centrum een personeelsbezetting bestaande uit een coördinator met 32 uur en twee ID-ers. Milieukundige Omar Garcia Garcia vond medio 2003 een nieuwe baan. Vanwege de vacaturestop op ID-banen werd hij niet vervangen. Medio 2005 vertrok ook de twee ID-er: Richard Simek. Hij was vooral verantwoordelijk voor het 'office management' en de redactie van de Groene Agenda. Ook deze baan kon niet worden opgevuld vanwege de afbouw van de ID-baanregeling.

In 2005 werd de personele leemte opgevangen door vrijwilligers en twee tijdelijke en parttime projectmedewerkers: *Gelske van Beusekom* en *Mohamed Hacene*. Mohamed Hacene richt zich vooral op het project MilieuDivers. Ook maakte we veelvuldig gebruik van de diensten van de Werkmij (gevestigd in het zelfde gebouw) en een aantal maal van ingehuurd krachten ten behoeve van de organisatie van speciale evenementen.

2. Groepenondersteuning

2.1 Groepenondersteuning

Het Rotterdams Milieucentrum ondersteunt haar achterbangroepen met raad en daad. Ondersteuning van groepen was ook in 2006 (te) beperkt vanwege de krappe personele bezetting.

Het RMC ondersteunde middels themabijeenkomsten, excursies, discussiefora en workshops haar achterban. Ook ontvangen groepen een digitale - en gedrukte groepennieuwsbrief met nieuws over het milieucentrum, activiteiten, acties en bijeenkomsten. Bij iedere groepennieuwsbrief is altijd 'een gast van de nieuwsbrief' te vinden. In 2006 werden zes gedrukte - en vier digitale groepennieuwsbrieven verspreid.

Op het centrum is sinds 2005 een leestafel met actuele (bestemmings)plannen van de gemeente gerealiseerd. Een deel van deze plannen is nu ook digitaal te bekijken op de website van het milieucentrum een weblink met pagina's van de Milieufederatie Zuid Holland.

2.2 Vademecum

Het complete Vademecum 'Natuur & milieu' voor de regio Rotterdam is gedigitaliseerd en werd ook in 2006 van nieuwe informatie voorzien. Het vademecum is bedoeld voor natuur – en milieugroepen maar ook gericht op de burger, beleidsmaker, bestuurder en politicus. Via het Vademecum kun je elkaar vinden. Maar ook voor natuur – en milieuzaken belangrijke instanties, diensten en organisaties zijn via het Vademecum N&M Rijnmond op te sporen.

2.3 Groepensubsidies

In 2006 deden dertien lokale natuur – en milieugroepen een beroep op financiële ondersteuning via het milieucentrum ten behoeve van werkgelden en projectgelden.

Er zijn twee subsidievormen.

Het werkgeld. Per jaar kunnen groepen maximaal € 250,-- werkgeld aanvragen ten behoeve van de kleine onkosten zoals porti, kopiëren en bureaunkosten.

Het projectgeld. Natuur – en milieugroepen kunnen een projectplan indienen voor een project en maximaal een bedrag van € 1.500,-- aanvragen. Meestal doen de indieners ook een beroep op andere subsidiegevers en fondsen om een natuur – of milieuproject te realiseren en kan de bijdrage van het milieucentrum de aanleiding zijn tot financiering door andere fondsen en subsidiënten

Er wordt in 2005 financiering aangevraagd voor natuuronderzoek, cursussen, workshops, conferenties. Daarnaast vragen een aantal groepen ook weer werkgeld aan.

3. Communicatie

3.1 Internet

Het internet blijft een belangrijk middel van communicatie voor het milieucentrum.

De website van het milieucentrum is in eerste instantie een 'servicesite' voor de Rotterdamse natuur – en milieugroepen. Naast actuele informatie is er op de site veel informatie te vinden over en van natuur – en milieugroepen maar ook het digitale Vademecum is te raadplegen geraadpleegd.

Op de site staat ook bestuurlijke informatie zoals milieupunten die zijn besproken in het college - en gemeenteraadsvergadering, krantenartikelen en actuele zaken.

Het accent van de website ligt op de servicefunctie maar het is ook een visitekaartje van het milieucentrum. Een tweede website die door het milieucentrum wordt beheerd is de meer op een breder publiek gerichte Groene Agenda website (zie 2.5).

In mei 2006 bezoeken maandelijks zo'n 9000 mensen de website van het milieucentrum. een verdubbeling met het aantal in 2005 (gemiddeld 180.000/200.000 hits per maand). In december 2006 kwamen de meest digitale bezoekers langs: 10.963 bezoekers. In april 2006 hadden we de meeste hits op www.milieucentrum.rotterdam.nl: 259.873 hits.

3.2 Groene agenda

In 2006 gaf het Rotterdams milieucentrum zes edities van deze groene activiteitenagenda. De digitale versie wordt ook druk geraadpleegd. De Groene Agenda is gericht op een breder publiek en hebben tot doel groene activiteiten en groene organisaties extra onder de aandacht te brengen.

De website van de Groene Agenda kent haar piekdagen in de zomermaanden van 2006. In juli kwamen er 301 bezoekers (493 hits) langs in augustus groeide dit naar 701 bezoekers (1055 hits) en in de 'Groene4daagse' maand september bezochten 646 mensen de website (1019 hits).

3.3 Rotterdamse Milieucourant

In 2006 werd vier keer de digitale Rotterdamse Milieucourant verspreid. Het is een 'blad' niet alleen gericht op natuur – en milieugroepen als op de beleidsmakers, politici en bestuurders. Een wat bredere doelgroep dan de RMC groepennieuwsbrief.

4. Akties en campagnes

4.1 Ieders lucht campagne

De 'Ieders Lucht' is een doorlopende campagne van het milieucentrum. Luchtkwaliteit blijft voor het RMC prioriteit no. 1. De campagne ging van start tijdens de opening van het nieuwe milieucentrum met de conferentie Ieders Lucht 19 juni 2003. Op 16 juni 2004 bood het Milieucentrum samen met de stichting Noordzee het 'ongevraagd advies Ieders lucht' aan de raadscommissie economie, haven en milieu aan. De aanbieding ging gepaard met activiteiten het plein voor het stadhuis. Ook bereikte het RMC veel publiek met activiteiten rond luchtkwaliteit tijdens de Wereldhavendagen in 2004.

Het jaar 2005 stond in het teken van pogingen om bij diverse overheden en fondsen financiering los te krijgen voor de 'Ieders Lucht campagne'. De vier grootstedelijke milieucentra in Den Haag, Utrecht, Amsterdam en Rotterdam vroegen eind 2004 gezamenlijk subsidie aan bij het ministerie van VROM (SMOM regeling = subsidie maatschappelijke organisaties en milieu) met het doel in 2005 met een campagne rond luchtkwaliteit in de vier grote steden te kunnen beginnen. De aanvraag werd afgewezen. Aangezien de fondsaanvraag bij het VSB fonds Rotterdam gekoppeld was aan de 'VROM aanvraag' verviel ook deze mogelijkheid tot financiering.

Ook de gemeente Rotterdam was helaas niet bereid de campagneplannen voor 'Ieders Lucht' van het milieucentrum te financieren. De campagneplannen van het milieucentrum leidde zelfs tot een heftige reactie bij de wethouder haven, economie en milieu W. van Sluis tijdens de raadscommissie milieu. Hij stelde dat het de DCMR milieudienst was die verantwoordelijk is voor de uitvoering van campagnes rond luchtkwaliteit en niet het RMC.

4.2 Greenport conference

Tijdens de Greenport conference op 4 en 5 maart 2005 werd het effect van de scheepvaart op de luchtkwaliteit besproken. Ook was de vervuiling van zee en kustgebieden door scheepvaart thema van bespreking. De Greenport conference was een gezamenlijk initiatief van stichting de Noordzee, Groen Links (lokaal, landelijke en Europees) en het Milieucentrum. Het werd een succesvolle kleine conferentie met zo'n honderd deelnemers uit verschillende Europese havensteden. Haven – en milieumensen uit Engeland, Duitsland, Denemarken, Zweden, Frankrijk en uiteraard Nederland waren te gast. Zowel vertegenwoordigers van milieuorganisaties, lokale en Europese politiek, vakbonden, reders/scheepseigenaren, gezagvoerders en havenbedrijven.

De voertaal was Engels. Een uitgebreid verslag is bij het milieucentrum verkrijgbaar op CD-Rom. Haven – en milieuwethouder W. van Sluis verzorgde de openingsspeech. Het Rotterdamse Havenbedrijf stelde het Rotterdamse 'vlaggenschip' de Maze beschikbaar om na afloop van de conferentie een tochtje door de haven te kunnen maken met de internationale gasten.

4.3 Noordrand

De ontwikkelingen rond de Noordrand hielden ook in 2005 de gemeederen bezig.

Het bestemmingsplan voor de polder Zestienhoven werd uiteindelijk vastgesteld en de eerste voorbereidende bouwactiviteiten gaan van start.

Een aantal eisen en wensen van het samenwerkingsverband Ieders Land zijn uiteindelijk overgenomen door het gemeentebestuur. Zo blijven een fors aantal volkstuinen gespaard en wordt er bekeken in hoeverre bestaande natuur zoveel mogelijk kan worden ingepast in het stedelijk plan. Het Zestienhovensepark blijft gehandhaafd maar er kan wel in gebouwd gaan worden.

Over een deel van de uitvoering blijft onduidelijkheid. Zo is het onduidelijk of er een herplantplicht komt voor de te kappen bomen. Ook is er nog veel te doen over de toekomstige waterstand die volgens deskundigen veel schade kunnen toebrengen aan de huidige natuur.

Een aantal keer komt het platform Noordrand bij elkaar. Een aantal keer is de gemeentelijke klankbordgroep bijeen.

IEDERS LAND

*Natuurgroepen, bewonersorganisaties en Volkstuinders slaan begin 2003 de handen in elkaar en beginnen met de actie 'Ieders Land'. Een reactie op het Masterplan voor Polder Zestienhoven van wethouder Fysieke infrastructuur Marco Pastors. Het is de bedoeling van Ieders Land middels actieve participatie van bewoners, tuinders en natuurliefhebbers het gemeentelijk beleid te beïnvloeden. Ieders land krijgt daarvoor een subsidie van het ministerie van VROM. Hiermee wordt deskundige en professionele ondersteuning ingehuurd en worden diverse activiteiten bekostigd die het doel hebben de participatie van betrokkenen te vergroten. In Ieders land speelde het milieucentrum samen met een aantal achterbangroepen zoals het VNMN, de vereniging tot behoud Zestienhovensepark een actieve rol. Het Milieucentrum vertegenwoordigt binnen de stuurgroep Ieders land het platform Noordrand en werkte actief mee aan vele activiteiten. Eén van de hoogtepunten is de 'Iederslanddag' op 17 juni 2003. Hier ontvouwt Ieders land haar zienswijze en haar eigen plan voor de polder aan wethouder Pastors. In het uiteindelijke gemeentelijke masterplan (en bestemmingsplan) wordt wel rekening gehouden met het Iedersland-plan. Een aantal ideeën worden overgenomen, zoals: behoud van het IJskeldertje *), behoud van de lintbebouwing aan de Bovendijk, behoud van grote delen van het Zestienhovensepark en er verdwijnen minder volkstuinen dan oorspronkelijk was gepland. Het plan van Ieders land dat wordt gepresenteerd heeft de zelfde kwaliteit en het zelfde aantal woningen en bedrijfsruimten als het masterplan maar een hogere natuurwaarde en behoud alle volkstuinen. Helaas wordt het plan niet integraal overgenomen door de gemeente, zelfs niet als blijkt dat het plan na doorrekening goedkoper uitvalt! Hierdoor verdwijnen er uiteindelijk toch zo'n 200 volkstuinen (waaronder het hele complex Bovendijk) en wordt er een aanslag gedaan op de groene ruimte, met de mogelijkheid dat er in het Zestienhovensepark 'parkvilla's' kunnen worden gebouwd. Ieders land neemt medio 2004 zitting in de zogenaamde 'Klankbordgroep Polder Zestienhoven' waar met de gemeente kan worden overlegd over de uitwerking van het masterplan. Ieders Land doet in dit overleg verschillende pogingen het plan in 'groene zin' bij te stellen.*

Ook de toekomstige inrichting van de polder Schieveen speelde in 2005.

Het bedrijventerrein en de 'natte natuur' die in de polder ten noorden van Rotterdam gepland lokt de nodige discussies uit tussen lokale, regionale natuurgroepen. Provinciale - en landelijke natuurorganisaties georganiseerd in het samenwerkingsverband Concept nemen een gezamenlijke stelling in. Het standpunt van een aantal lokale natuur, bewonersgroeperingen en milieudefensie wijkt hierin af. Laatst genoemde organisaties hebben bezwaar tegen het plan voor het bedrijventerrein en/of de 'natte natuur' in de polder. Concept (waarin organisaties als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Zuid-Hollands Landschap, de Zuid Hollandse Milieufederatie, het IVN zijn vertegenwoordigd) accepteert het bedrijventerrein op de 'ene helft' van de polder als 'ruilmiddel' voor de realisatie van een natuurgebied op de 'andere helft'. Een rood voor groen constructie.

4.4 Groene Conferentie en Fietsconferentie 2005

Donderdag 22 september 2005 organiseert het milieucentrum de tweede groene conferentie.

Thema van de conferentie is bewonersparticipatie in 'het groen'.

Maar eerst ontvangt Jeanne van de Velden bomenridder van het eerste uur uit handen van wethouder Hulman de jaarlijkse natuurvrijwilligersprijs 'de Groene Vogel'. De prijs bestaat uit een natuursculptuur van beeldend kunstenaar Jan Meijer en een 'publiciteitspakket'.

Nieuw in 2005 is de prijs voor natuurvriendelijkste overheidsdienaar 'de Groene Pluim'. Deze prijs ging voor het eerst naar de bomenman van gemeentewerken Jos van de Vondervoort. De 'Groene Pluim' werd uitgereikt door RMC-voorzitster Crista Vonkeman.

Na de jaarlijkse 'groene lunch' kwamen een aantal sprekers aan het woord en werd een forumdiscussie georganiseerd over het thema 'samenwerking en kennisuitwisseling tussen gemeenten en lokale natuurorganisaties'.

De groene conferentie werd met Carmen Aalbers van Alterra Wageningen inhoudelijk voorbereid. Carmen was ook een van de inleiders. Het Alterra onderzoek Samen Sterker 'kansen voor samenwerking en kennisuitwisseling tussen gemeenten en lokale natuurorganisaties' dient tijdens de conferentie als onderlegger voor de discussie over hoe de participatie van bewoners en lokale natuurorganisaties in het bijzonder kan worden verbeterd.

Na de pauze hadden we maar liefst zeven groentrekkers achter de forumtafel die onder bezielende leiding van Jan de Haas (denktank RMC) met elkaar en de zaal in discussie gingen. In het forum: Orhan Kaya (GroenLinks), Theo Cornelissen (SP), Kees van Loon (d'66), Alaatin Erdal (CDA), Willem de Waal (Leefbaar Rotterdam), Mathijs van Muijen (PvdA) en Manuel Kneepkens (Stadspartij). Het 'groentrekkerdebat' was in Rotterdam een van de eerste opmaten naar de verkiezingen in 2006.

Een uitgebreid verslag van de conferentie en het 'groentrekkersdebat' is te vinden op de website www.milieucentrum.rotterdam.nl.

In totaal deden 128 mensen mee aan de groene conferentie en het groentrekkersdebat. Voor een groot deel vertegenwoordigers van lokale natuur -, milieu – en bewonersorganisaties.

De fietsconferentie op zaterdag 24 september stond dit jaar in het teken van de Rotterdamse parken. Zo werd het Museumpark, het Park bij de Euromast, het Zuiderpark en het park de Twee Heuvels in de deelgemeente IJsselmonde bezocht waarna ook het Eiland van Brienoord werd aangedaan. In alle parken werd de fietsers verwelkomd door vertegenwoordigers van de centrumraad of deelgemeente. De stichting Ark verzorgde een natuurexcursie op het eiland van Brienoord. In totaal deden 23 mensen mee aan de fietsconferentie.

De groene conferentie en de fietsconferentie waren beide officieel programma-onderdeel van de Groene Maand van het IVN.

4.5 Het Groenpunt

In 2003 ontstond een nieuw samenwerkingsverband: het Groenpunt. De samenwerking is er op gericht 'groene evenementen' zoals wandelingen, excursies, tentoonstelling en cursussen te promoten en bekend te maken onder een breder publiek.

Ook 'slaat' het Groenpunt ieder jaar een 'groenpunt'. Een paal met groene kop en opschrift.

De paal wordt geslagen op een bijzondere door vrijwilligers beheerde plek. In 2004 was dit het Eiland van Brienoord (IJsselmonde) in 2005 de wijktuin aan de Cederstraat (Kralingen).

Het slaan van de paal wordt met enige feestelijkheden en toespraken omlijst en zet de vrijwilligers rond een groene plek extra in het zonnetje.

Het Groenpunt is een samenwerkingsverband van het NIVON Rotterdam, de stichting Landschapsonderhoud Rotterdam, de Rotterdamse Bond van Volkstuinders, de gemeentelijke dienst Sport en Recreatie, het IVN, de stichting Ark/WereldNatuurFonds en het Rotterdams Milieucentrum.

www.groenpunt.nl

4.6 Wandelpaden

In 2004 kwamen twee nieuwe wandelpaden 'het Pad op Zuid' en het Jeneverpad en een herdruk van het Erasmuspad gereed. Het Rotterdamse wandelpadennetwerk bestaat nu uit vier gemarkeerde wandelroutes. De wandelgidsjes zijn verkrijgbaar bij de VVV en diverse boekhandels.

Het Rotterdams Milieucentrum gebruikte het jaar 2005 om de financiering rond te krijgen voor het vierde wandelpad: het Ton Markesepad. Hetgeen (bijna) is gelukt. Het ziet er naar uit dat een vierde wandelroute gerealiseerd kan worden.

De wandelpaden worden door vrijwilligers van de werkgroep Rotterdams Wandelpadennetwerk (wrw) beheerd en steeds opnieuw voorzien van de stickermarkering. Het milieucentrum werkt bij het uitzetten en realiseren van de wandelpaden samen met het NIVON Rotterdam.

4.7 De Groene4daagse

Het nieuwe groene wandelevenement de Groene4daagse wordt voor het eerst in september 2006 georganiseerd. Het jaar 2005 werd gebruikt om het wandelplan verder op poten te zetten en financiering te vinden. In samenwerking met het NIVON ging projectleider Koos Leidelmeijer aan de slag om het evenement verder te realiseren.]

Op vier zondagen in september 2006 worden de vier wandelingen uit het Rotterdamse wandelpadennetwerk gelopen.

www.degroene4daagse.nl

4.8 Milieudivers

Tijdens de bijeenkomst van de expertisegroep 'Allochtonen en Milieu' van 8 april 2004 ontstaat 'MilieuDivers'. Met MilieuDivers wil het Rotterdams Milieucentrum allochtonen en jongeren meer bij milieu en natuur betrekken. Dit is nodig in een stad waar een groot deel van de bevolking bestaat uit allochtonen en jongeren die in de praktijk bijna niet zijn terug te vinden in de actieve achterban van het RMC.

Het milieucentrum organiseert in 2004 verschillende activiteiten gericht op jongeren en allochtonen. De 'MilieuDiversdag' op het eiland van Brienoord op 24 juni 2004 was een leuk hoogtepunt. In april en mei 2005 organiseerde het milieucentrum samen met VeM (Vrouw en Milieu) een viertal wijkbijeenkomsten voor vrouwen in april en mei 2005, op 20 oktober een 'milieu-iftar' (een traditionele maaltijd tijdens het verbreken van de vastendag tijdens het Islamitische ramadan).

Tijdens de Iftar werden de plannen van MilieuDivers ontvouwd voor 2006. Leden van de expertisegroep, lokale en landelijke milieuorganisaties, voormalig kamerlid en wethouder Mohamed Rabae, milieugedeputeerde Erik van Heijningen en diverse gemeenteraadsleden waren te gast.

Eind 2005 maakt het RMC in samenwerking met Macambamedia en ETV (Educatie TV) een pilot u van 'FLEX M', een televisieprogramma over milieu voor Rotterdamse jongeren. De pilot wordt in januari 2006 uitgezonden.

Het plan is een serie van zes uitzendingen voor jongeren op de buis te brengen in het komende jaar.

2005 was vooral een jaar waar veel in moest worden geregeld om verder te kunnen met MilieuDivers.

Prioriteit was een projectleider in dienst te kunnen nemen. Een bijdrage van € 4000 uit het budget Lokale Agenda 21 (in beheer bij de DCMR Milieudienst Rijnmond) lukte het om per medio oktober Mohamed Hacene als projectleider aan te stellen.

Met fondsen, stadsregio, gemeenten en de provincie werd druk onderhandeld over financiering van het project. Begin 2005 werd al duidelijk dat een aanvraag bij het ministerie van VROM (SMOM subsidie) niet zal worden gehonoreerd. Naar aanleiding hiervan trok ook het VSB fonds Rotterdam zich terug als toekomstig financier van MilieuDivers.

Ook de stadsregio Rotterdam zag geen brood in het project en wees een verzoek om een financiële bijdrage af. Uiteindelijk werd de provincie Zuid Holland aangeschreven en deze verwees ons door naar 'Kleurenkapitaal' een project dat werd geïnitieerd door het IVN consulentenschap Zuid Holland. In de initiatiefgroep van Kleurenkapitaal vond het RMC een thuisbasis. Met collega organisaties zoals het IVN, TEMA.NL, het COS Rijnmond en midden Holland, de stichting Meander, SMS milieucommunicatie, de Haagse opbouwwerkorganisatie 'De Boog', de DCMR milieudienst en de gemeente Den Haag werd regelmatig overlegd over het provincie brede project 'Kleurenkapitaal'. Gezamenlijk werd er eind 2005 een subsidieaanvraag bij de provincie ingediend. Eind 2005 leidde tot een (gedeeltelijke) toekenning. Ook MilieuDivers werd gehonoreerd. Intussen naar de Rotterdamse gemeenteraad de motie 'MilieuDivers' van raadslid Bourzik aan. De motie werd 'kamerbreed' ondersteund. MilieuDivers kon het nieuwe jaar (2006) beginnen met een bijdrage van € 20.000 van de gemeente Rotterdam dankzij de motie en een zelfde bedrag van ruim €22.000 van de Provincie Zuid Holland.

4.10 Natuur in Kaart

Natuur in Kaart werd in 1999 gestart door Bureau Stadsnatuur Rotterdam en de dienst Sport en Recreatie. Het doel was om bewoners van Rotterdam meer te betrekken bij de directe woonomgeving en de (stads)natuur. Een groot aantal vrijwilligers werd in cursussen opgeleid tot inventariseerder. Na de opleiding ging men het veld in om de Rotterdamse flora en fauna te inventariseren en zodoende de natuur in kaart te brengen en houden. De gegevens werden door bureau Stadsnatuur opgeslagen, verwerkt en doorgegeven aan het CBS en organisaties zoals de vlinderstichting, SOVON en Naturalis. De gegevens werden ook daadwerkelijk gebruikt op landelijke en zelfs Europees niveau.

Tot 2003 liep het project erg goed. Doch toen stopte Sport en Recreatie met haar ondersteuning van het project. Bureau Stadsnatuur Rotterdam was intussen verzelfstandigd en moest op commerciële basis haar broek proberen op te houden.

Een kerngroep uit de grote groep natuurvrijwilligers deed een verwoede poging het project te redden. Medio 2005 deed deze groep een beroep op het RMC. Ze sloot zich aan als achterbangroep en het RMC lukte het om in samenwerking met bureau Stadsnatuur (intussen bSR ecologisch advies) bij de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM), het fonds bevordering van Volkskracht, het VSB-fonds financiën bij elkaar te krijgen. Ook de gemeente Rotterdam deed na een gesprek met wethouder Nico Janssens een duit in het zakje. Eind 2005 was het budget rond en kon Natuur in Kaart als samenwerkingsverband tussen bureau Stadsnatuur (bSR) en het RMC in 2006 weer van start met de eerste natuurcursussen.

4.9 Studio Hergebruik

Najaar 2004 openen Scrap, de stichting Recyclicity en het milieucentrum 'Studio Hergebruik'. Een galerie voor 'hergebruik kunst' in een van de lege winkelruimtes in het pand aan de Coolensingel. In 2004 worden drie tentoonstellingen georganiseerd: het ruimtelab van Recyclicity, een vreemde fietsententoonstelling en een tentoonstelling naar aanleiding van de Pendrecht Cultuurprijs die 8 november wordt uitgereikt aan het architectenbureau 2012.

In 2005 volgen nog een aantal tentoonstellingen en doet Hergebruik mee aan de Rotterdamse Museumnacht. Studio Hergebruik werd in 2005 een zelfstandige stichting onder bezielende leiding van Jan de Haas. In het bestuur van de stichting is het Rotterdams Milieucentrum vertegenwoordigd door haar directeur.

www.studiohergebruik.nl

5. Landelijke samenwerking

Landelijk werd er samengewerkt tussen de stedelijke milieucentra in Amsterdam, Utrecht en Den Haag. Ze treffen elkaar tweemaandelijks met het doel tot uitwisseling van gegevens en ervaringen te komen en tot samenwerkingsprojecten, bijvoorbeeld rond luchtkwaliteit, verkeer en 'milieudivers'. Daarnaast is het Rotterdams milieucentrum in 2003 en 2004 deelnemer aan het TORL (Thema Overleg Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu) en andere overleggen die georganiseerd worden door de 12 provinciale milieufederaties en de stichting Natuur en Milieu.

Het milieucentrum is lid van het Recycling netwerk dat streeft naar het in stand houden en de uitbreiding van statiegeld op peflessen en blikjes. Voor dit landelijke netwerk is het milieucentrum de contactorganisatie in de Rotterdamse regio.

Bijlage 1:

Advies en ondersteuning aan:

- een groep bewoners van Blijdorp Noorderhavenkade en de bewonersorganisatie Blijdorp en omstreken naar aanleiding van de bouwplannen van een ondergrondse parkeergarage;
- bewoners van het Kralingseveer, Kralingen Oost, de Esch aangaande de plannen voor een helikopterplatform bij de Brienoordbrug
- bewoners rond het Havenmuseum aan de Leuvehaven met vragen over de uitbreiding van het Havenmuseum en de luchtkwaliteit.
- de stichting Gezond Overschie over:
 - o Het groene scherm langs de A13
 - o Het project 'zelf aan de slag met luchtkwaliteit'
 - o Pers en publiciteit over luchtkwaliteit en de 80 kilometermaatregel
 - o Gezamenlijke brief aan de 2de kamerfracties
- de Bewonersvereniging Kralingen Oost over luchtkwaliteit en de verkeerscirculatie in en rond de wijk 'beschermd stadsgezicht Kralingen Oost – woonwijk of verkeersader?'
- VTM milieucommunicatie en de stichting Owaze bij de organisatie van de beursstand 'Eartship Ahoy'
- stichting Studio Hergebruik op diverse gebieden
- bewoners Kaapstraat en omgeving ten behoeve van het inrichten van binnenterrein Kaapstraat als 'natuurlijke binnentuin', verzorgen aanvraag Groene Duim
- bewonersorganisatie Pompenburg – tuinencommissie over RO activiteiten in het centrum
- Wollefooppengroen & co., bewonersgroep in de wijk Zevenkamp betreft onderzoekskosten naar het beheer, de ontwikkeling van het Wollefooppark en omgeving;
- De Blijberg, Jenaplanschool Rotterdam i.v.m. de te bouwen parkeergarage Noorderhavenkade.
- Wijknatuurteam Alexander, betreft ontwerp bestemmingsplan 'Ommoord binnen de ruit'

Bijlage 2:

Groepensubsidies 2006 toegekend aan:

- Stichting de Bomenridders voor het maken van een boekje voor bewoners over bomen, kap – en roosvergunningen met de titel 'het stappenplan';
- Stichting de Bomenridders voor het vormgeven van een nieuwe website.
- Milieudefensie voor de bio-fietsexcursie naar de biologische boer op 17 juni
- Stichting Owaze voor de organisatie van de Owaze bouwreizen, workshops, excursies en cursussen
- Stichting Owaze voor de promotie van de Eartships als bouwmethode in diverse talen;
- Marokaanse vereniging voor Participatie en vernieuwing Rotterdam voor de organisatie van groene activiteiten tijdens het jaarkamp met als doelgroep jongeren
- NIVON Rotterdam voor de organisatiekosten van het Groenpunt (samenwerkingsverband en het slaan van het groenpunt);
- Werkgroep de Groene4daagse ten behoeve van de vrijwilligerskosten van het wandelevenement;
- Wollefoopengroen & Co.
- Stichting Owaze voor de organisatie van Eartship Ahoy!, presentatie van natuurlijke bouw en inrichtingsprincipes tijdens de beurs 'Huis en appartement'
- Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik, voor het project 'groenezone noordrand Rotterdam'
- Vereniging tegen Milieubederf, presentatie(s) tijdens de beurs 'huis en appartement'

Groepensubsidies 2006 afgewezen:

- Werkgroep wijktuinen Cool, doorverwezen naar project 'Groene Duimen' van wethouder Bolsius

Werkgeld 2006 toegekend:

- Stichting Owaze Rotterdam
- KNNV Rotterdam
- Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik Rotterdam
- IVN afdeling Rotterdam
- Wijknatuurteam Prins Alexanderpolder
- Werkgroep wijktuinen Cool
- Werkgroep woonmilieu Provenierswijk Rotterdam
- Bewonersorganisatie Pompenburg, tuincommissie
- Wandelpadennetwerk 'de groene zevensprong' Rotterdam